

Gelderland - Het kennisniveau in Nederland over de wolf is minimaal, stelt [REDACTED]. Hij is wolvenconsulent en adviseert namens de Wolvencommissie Gelderland in die hoedanigheid veehouders over hoe zich te beschermen tegen wolven. 'Je moet leren te denken vanuit de wolf', aldus [REDACTED].

Schapenhouder [REDACTED] is in opperste concentratie. Op zijn quad is een constructie gemaakt waar vijf haspels op zijn gemonteerd. Langzaam rijdt hij langs een perceel gras in 't Harde, om de tien meter stoppend om een paal de grond in te draaien. Geroutineerd bevestigt hij telkens de vijf draden aan de tussenpalen.

De zogeheten autowinder is een belangrijke tool voor schapenhouders om hun dieren te beschermen tegen wolven. 'Maar het tempo waarin de ontwikkeling plaatsvindt, ligt lager dan dat de wolf zich ontwikkelt', zegt [REDACTED]. 'Wat we hier nu testen is de 0-serie. Die moet nog verder worden ontwikkeld en zal het komende jaar in kleine oplage worden verdeeld.'

[REDACTED] kijkt goedkeurend toe hoe [REDACTED] de autowinder uittest. De beschikbaarheid van goed functionerende maatregelen is van groot belang, zegt wolvenconsulent [REDACTED]. 'Vooral voor de grotere schapenhouders zijn oplossingen als de autowinder heel belangrijk. Dat scheelt hen een hoop tijd en geld.'

Over de autowinder is hij positief gestemd. 'Je kunt voor of tegen de wolf zijn, maar als je je schapen wilt beschermen ga je dit gebruiken. Hiermee kun je in één werkgang vijf draden spannen. Voor professionele schapenhouders is er ook een regeling voor de aanschaf van het materiaal. Want je hebt wel extra materiaal nodig ten opzichte van een niet-wolfwerend raster. Alleen al omdat je elke 10 meter een tussenpaal moet plaatsen in plaats van om de 25 meter.'

[REDACTED] begon enkele maanden geleden als wolvenconsulent namens de Gelderse wolvencommissie. Gemiddeld een dag per week bezoekt hij veehouders in de provincie die advies willen over het nemen van maatregelen tegen de wolf. 'Vaak melden mensen zich bij de commissie als ze een aanval hebben gehad en ze informatie over rasters willen. Soms ook gaat het via andere kanalen, maar het gaat nog niet zo hard. De bereidheid om advies te vragen is te laag, misschien denkt men onterecht dat het geld kost; het advies is gratis.'

Het kennisniveau over de wolf is minimaal, merkt [REDACTED]. In Nederland weten mensen niet wat een wolf doet en hoe een wolf denkt. 'Je moet bij het nemen van maatregelen leren te denken vanuit de wolf, niet vanuit het schaap. Dat betekent dat je rasters niet te hoog boven de grond moeten hangen. Er hoeft maar een greppeltje te zijn en de wolf is er onderdoor. Wolven observeren, kiezen niet doldriest de aanval. Hij zoekt heel bewust de zwakkere dieren of juist de dekrampen die de kudde willen beschermen.'

Ook moeten we volgens [REDACTED] niet naar het buitenland kijken. 'De situatie hier is heel anders. De gemiddelde boer hier heeft een relatief klein bedrijf. De wolf beweegt makkelijk in ons kleinschalige agrarische landschap.' Het gebrek aan kennis is volgens [REDACTED] logisch te verklaren. 'We hebben anderhalve eeuw geen vijanden gehad voor ons vee behalve vossen en honden.'

Kuddebeschermingshond

Rasters zijn niet de enige maatregel die [REDACTED] Gelderse schapenhouders adviseert. Al is het wel de meest geaccepteerde. Een andere effectieve methode is dat niet, namelijk de kuddebeschermingshond. 'Daar is weerstand tegen, want er is angst dat deze ook wandelaars aanvallen.'

Daarom is het van het grootste belang dat honden die hiervoor worden ingezet (zie ook kader) goed getraind zijn. 'Ze beschermen alles wat op de schapen afkomt. Wat ik wel weet, is dat een wolf in principe weg blijft als er een goede getrainde kuddebeschermingshond loopt.'

■■■■■ maakt wel een kanttekening: De bescherming is nooit 100 procent. 'Zeg niet dat er nooit problemen komen als je een goede kuddebeschermingshond of rasters inzet. Wat ik wel weet is dat we moeten toeleven naar een situatie waarin we samenleven met de wolf. Willen we dat er minder schapen of ander vee wordt gepakt? Dan moeten we zorgen dat er voor wolven voldoende ander eten is.'

Kader:

Training kost 2 jaar

Schapenhouder ■■■■■ heeft drie kuddes met in totaal duizend dieren. Hij noemt zichzelf aannemer in begrazing en doet met zijn schapen aan onderhoud en beheer voor terreinbeherende organisaties (TBO's). In april hoopt hij de beschikking te krijgen over kuddebeschermingshonden uit Spanje of Duitsland. ■■■■■ 'Daar zit een hele selectieprocedure aan vast. Je moet sociale honden hebben, die kunnen leren wat goed en fout is. Dat een wolf een bedreiging is, maar een voorbijganger niet.' Het implementeren van een hond binnen de schaapskudde kost zo'n twee jaar tijd. In die tijd leert de hond onder meer wat zijn kudde is.: 'En zelf moet je hondentaal leren herkennen.'